

Joanna Angiel

Beskid Niski

Warsztaty geograficzne w ujęciu humanistycznym

Krempna

Dzień pierwszy
26 czerwca 2019

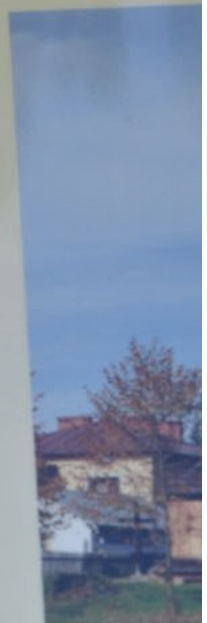

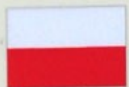

TRANSAKCYJNE SŁA ARCHEOLOGICZNO-KULTU

Krempna

Krempna położona jest w dolinie rzeki Wisłoki w zachodniej części Beskidu Niskiego. Od północy sąsiaduje z masywem Kamienia (714 m n.p.m.), Przełęczą Hałbowską (540 m n.p.m.) i od południa z Kotalnicą (544 m n.p.m.). Nazwa miejscowości pochodzi od słowa *krępy* lub *kram*.

Osada istniała prawdopodobnie już pod koniec XV w. Dokument z 1499 r. podaje, że Jan i Krzysztof Wojszykowie podzielili swoje dobra i każdy otrzymał po połowie Grabia i Krempnej osadzonych Wołochami. Wieś była lokowana w XVI w. przez Stadnickich na prawie wołoskim. W 1507 r. istniała we wsi cerkiew prawosławna. Do 1855 r. właścicielem części wsi był hr. Franciszek Stadnicki. Do drugiej połowy XIX w. była ważnym ośrodkiem kamieniarskim na Łemkowszczyźnie. Wytwarzano tutaj krzyże, nagrobki i kapliczki.

7 września 1939 r. w okolicy Krempnej doszło do walk Batalionu Obrony Narodowej „Rzeszów” z wojskami niemieckimi. W okresie drugiej wojny światowej wieś była ośrodkiem nacjonalistycznego ruchu ukraińskiego. Po wojnie miejscowi Łemkowie zostali wysiedleni do Związku Sowieckiego oraz w gorzowskie i olsztyńskie.

W Krempnej znajduje się drewniana cerkiew pw. śś. Kosmy i Damiana, obecnie kościół filialny miejscowej parafii pw. św. Maksymiliana Kolbe. Świątynia wybudowana ok. 1780 r. posiada jednak wcześniejsze cechy konstrukcyjne z XVII w. We wnętrzu znajduje się rokokowy ikonostas z lat 1835-1836, wykonany przez Krasuckiego z Przemyśla. Na wzgórzu łokieć położony jest cmentarz wojenny nr 6 z pierwszej wojny światowej zaprojektowany przez słowackiego architekta Dušana Jurkoviča (1868-1947). Miejscowość jest siedzibą gminy oraz Magurskiego Parku Narodowego. Prowadzą przez nią znakowane szlaki turystyczne i rowerowe.

Pytanie badawcze 😊: co tu szło przed nami?

Zapora na Wiśle w Krynicy

Czyżby metasekwoja w Beskidzie Niskim?

Wisłoka – widok z mostu

Tartak w Krempnej

Wiśłoka

PROJEKT ATLAS

ATLAS – to skrót powstały od pierwszych liter nazwy projektu Aktywna Turystyka Ludności Atrakcyjnym Szlakiem. Projekt to efekt współpracy trzech stowarzyszeń obejmujących swym działaniem łącznie 13 gmin południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego. Stowarzyszeniami tymi są Lokalne Grupy Działania (LGD), które z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (działanie 421 „Wdrażanie projektów współpracy”) pozyskały środki na:

- wytyczenie i oznakowanie szlaku turystycznego „W dorzeczu Wisłoka i Wisłoki” (łącznie 400 km i 89 tablic informacyjnych),
- wydanie publikacji pt. „W dorzeczu Wisłoka i Wisłoki” opisującej 147 ciekawych i unikatowych miejsc,
- wybudowanie 13 ogólnodostępnych altan wypoczynkowo-informacyjnych,
- opracowanie strony internetowej www.projektatlas.eu za pomocą której można o każdej porze wirtualnie odwiedzić najciekawsze miejsca, nie tylko te znajdujące się na wyznaczonym szlaku.

Wytyczanie szlaku rozpoczęto od obszaru LGD Stowarzyszenie „Subregion Magurski – Szansa na Rozwój” (gminy: Nowy Żmigród i Krempna). Następnie poprzez gminy Osiek Jasielski, Dębowiec i Jasło dotrzeć możemy na teren Stowarzyszenia LGD „LIWOCZ” (gminy: Skołyszyn, Brzyska, Jodłowa, Brzostek i Pilzno), a poruszając się dalej w kierunku Rzeszowa trafiamy na obszar Czarnorzecko-Strzyżowskiej LGD (gminy: Strzyżów, Wiśniowa, Wojaszkówka, Fryszak, Korczyn i Krościenko Wyżne). Oczywiście kolejność zwiedzania poszczególnych gmin i atrakcji turystycznych będących w obrębie szlaku jest dowolna.

Podczas wędrówek po tym skrawku podkarpackiej ziemi każdy znajdzie coś dla siebie. W cieniu starych lip i dębów kryją się malownicze i często zapomniane cerkwie, synagogi i kościoły – chociażby te w Myscovej, Świecanach, Zwierniku, Krasnej czy Oparówce i Bonarówce. Niemala tutaj przydrożnych kapliczek i krzyży, a także sanktuariów, z których najbardziej znane to te w Skalniku, Dębowcu, Jodłowej, Pilźnie i Korczynie. Historia tych ziem to licznie rozsiane obiekty militarne, takie jak te w Stępinie i Strzyżowie pod Górą Żarnowską oraz towarzyszące im cmentarze wojenne, choleryczne, kirkuty, pomniki i tablice pamięci, które powinny stać się celem wizyty każdego Polaka i patrioty.

Warte zwiedzenia są nie tylko obiekty sakralne. Obszar jest bogaty również w liczne zabytkowe dwory, zespoły pałacowe ze starymi alejami, parki podworskie. Warto tu wymienić kilka z nich: Dwór Kombornia, Pałac Dydyńskich w Strzyżowie, Zespół pałacowo-parkowy w Wiśniowej, jak też obiekty w Brzyskach i Przysiekach.

Miłośnicy pieszych wędrówek zapewne nie mogą pominąć punktów widokowych i panoram krajobrazowych znajdujących się np.: na górze Grzywackiej (567 m n.p.m.), Liwoczu (567 m n.p.m.), na Górze Chelm (528 m n.p.m.) czy też górze Kiczary (438 m n.p.m.). Czystym nieskażonym powietrzem podczas wędrówek można pooddychać w rezerwach przyrody i parkach krajobrazowych.

Miłośnicy czynnego wypoczynku mogą dłużej zatrzymać się nad zalewem w Krempnej, wdrapać się na skałki rezerwatu „Prządki” koło Korczyny, odbyć spacer leśnymi ścieżkami edukacyjnymi lub oddać się refleksji podczas urokliwej drogi krzyżowej, takiej jak np. w Strzyżowie lub Korczynie.

Na szlaku nie brakuje również unikatowych w skali regionu, a nawet kraju miejsc takich jak: winnice, wioski indiańskie, muzeum lalek, wspomniany wcześniej schron kolejowy w Stępinie-Cieszynie.

Jak mówi popularne porzekadło: „lepiej jeden raz zobaczyć, niż sto razy przeczytać” tak i my zapraszamy wszystkich miłośników podróży do zwiedzania urokliwych terenów trzech LGD objętych wspólnym szlakiem. Życzymy Państwu miłego odpoczynku wśród licznych atrakcji przyrodniczych, obiektów zabytkowych i sakralnych oraz przyjemnego korzystania z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Dodatkowych informacji uzyskać można na stronach internetowych:– projektu: www.projektatlas.eu

– LGD Stowarzyszenie „Subregion Magurski – Szansa na Rozwój” www.subregionmagurski.eu

– LGD „LIWOCZ” www.lgdliwocz.pl

– Czarnorzecko-Strzyżowska LGD www.lgdleader.pl

95. Izba Pamięci Wincentego Witosa w Markuszowej
96. Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Oparówce
97. Folwark Gołcówka w Wysokiej Strzyżowskiej
98. Kościół pw. św. Stanisława Biskupa w Dobrzechowie
99. Zespół dworsko-palacowy Wołkowickich-Konopków w Strzyżowie
100. Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne w Łętowni
101. Stok narciarski Oaza Ski wraz z punktem widokowym w Strzyżowie
102. Kaplica Matki Bożej Bolesnej w Strzyżowie
103. Droga krzyżowa wraz ze ścieżkami przyrodniczymi w Strzyżowie
104. Cmentarz Żydowski w Strzyżowie
105. Synagoga Żydowska – obecnie Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta im. J. Przybosa w Strzyżowie
106. Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej im. Z. Leśniaka w Strzyżowie
107. Zespół kościoła pw. MB Niepokalanie Poczętej i Bożego Ciała w Strzyżowie
108. Zespół klasztorny Sióstr Serafitek w Strzyżowie
109. Regionalny Integracyjny Park Sportu i Rekreacji w Strzyżowie
110. Dworzec kolejowy w Strzyżowie
111. Tunel schronowy pod Żarnowską Górą w Strzyżowie
112. Żarnowskie mosty
113. Jeździecki Klub Sportowy „Pogórze” w Gliniku Zaborowskim
114. Dwór Dydyńskich w Strzyżowie
115. Zespół parkowo-palacowy Bylickich w Żyznowie
116. Cerkiew grekokatolicka pw. Opieki Matki Bożej w Bonarówce
117. Pole bitwowe w Brzeżance
118. Cerkiew pw. św. Paraskewy i dąb „Jagiellon” – pomnik przyrody w Rzepniku
119. Punkt widokowy – Góra Kiczary w Rzepniku
120. Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła i Narodzenia NMP w Łączkach Jagiellońskich
121. Skałki Jagiellońskie – zespół Skałek w Pietruszej Woli
122. Figura św. Floriana w Przybówe
123. Kościół pw. św. Jana Kantego w Ustrobnej
124. Dąb – pomnik przyrody w Ustrobnej
125. Zespół Dworski w Ustrobnej
126. Zespół Dworski Starowiejskich w Bratkówce
127. Muzeum Wsi w Odrzykoniu
128. Kościół pw. św. Katarzyny i Matki Bożej Różańcowej w Odrzykoniu
129. Zamek Kamieniec
130. Droga krzyżowa ze stacjami Męki Pańskiej – figura Matki Bożej Echo z Lourdes w Korczynie
131. Kościół pw. Najświętszej Maryi Panny w Węglówce
132. Kościół pw. Niepokalanego Serca NMP w Krasnej
133. Kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Czarnorzekach
134. Wyciąg narciarski w Czarnorzekach
135. Źródło „Mieczysław” w Czarnorzekach
136. Rezerwat „Prądk” w Czarnorzekach
137. Sanktuarium św. Bpa Józefa Sebastiana Pelczara w Korczynie
138. Wodospad „Trzy Wody” w Komborni
139. Kościół pw. Matki Boskiej Pocieszenia w Komborni
140. Zespół dworski – Dwór Kombornia
141. Zespół Dworsko-Parkowy Jabłonowskich w Krościenku Wyżnym
142. Pomniki przyrody w Krościenku Wyżnym
143. Park Leśny „Dębina” w Krościenku Wyżnym